Democraten '66
Keizersgracht 576
Amsterdam
Rede van de voorzitter van D'66, de heer J.A.P.M.Beekmans op het congres in Rotterdam op zaterdag 4 april 1970.
Embargo tot het tijdstip van uitspreken.
Wijzigingen voorbehouden.
Vandaag 4 april zijn de Statenverkiezingen precies 17 dagen achter de rug. U zult van mij verwachten dat ik met U praat over die verkiezingen en ik wil dit graag doen.
Goed, dit is een programmacongres - als ik goed tel ons zesde.
Maar ons congres zou niet een goed congres zijn wanneer we niet zouden kijken hoeveel meer kansen die verkiezingen hebben gegeven op een vernieuwing van de Nederlandse politiek.
Ik weet wel dat er in dit land nogal wat mensen en partijen zijn die zeggen dat die vernieuwing door deze verkiezingen niet dichter bij is gebracht. Nogal wat oudere partijen lopen daarbij voorop.
Zij hebben zich op de borst geklopt en willen dan aan de hand van de percentages beweren, dat zij zo'n grote winst hebben behaald.
Ik zeg dit is de handelswijze van de man die de kunst kent om recht vooruit te kijken - "niet ziende hoeveel grond verloren is".

Wat is er namelijk gebeurd?
Wel, de kiezers hebben zich voor meer dan 30 %afgewend. Die 30% ziet het niet meer, die 30% is misschien de politiek gaan zien als iets waar ze zich niet graag mee bemoeien.
Dit betekende gewoon dat duizenden mensen zich afgewend hebben van de oude politiek, en van de oude partijen.
Dat wegblijven is niet alleen een zich afwenden van de oude partijen. Het is ook - voor een stuk - aarzeling over de nieuwe keus die men zou moeten maken.
Je zou deze verkiezingen kunnen noemen de verkiezingen van de afwachters, misschien ook de verkiezingen van de teleurgestelden, de achterblijvers, de aarzelenden.
Voor alle politieke partijen is hier werk aan de winkel. Ik zeg nadrukkelijk voor alle

politieke partijen omdat er niets zo griezelig is in een democratie als de onbeweeglijkheid, de passiviteit en de onverschilligheid van mensen, die ieder voor zich de moeite waard zijn. maar het verband tussen hun eigen leven en de politiek niet meer zien.
Een speciale grote taak ligt hier voor D'66.
Wij hebben de afschaffing van de opkomstplicht reeds bij de oprichting op ons program gehad, niet omdat we dachten dat de mensen onbelangrijk waren. Integendeel,we vonden juist dat mensen mondig en zelfstandig genoeg waren om niet als stemvee naar de stemhokken te worden gedreven.
We gingen er van uit dat mondige mensen graag zouden kiezen. U zult misschien zeggen: hierin zijn we dan bedrogen uitgekomen, we hebben ons hierop verkeken.

Ik geloof er. niets van dat wij ons verkeken hebben. Ik geloof alleen maar dat het maasale wegblijven van de stembus opnieuw heeft aangetoond hoe nodig - broodnodig - het is, dat er nu in Nederland ernst wordt gemaakt met een werkelijk aansprekende vernieuwing in onze trant. Die vernieuwing houdtin de eerste plaats in dat -weer meer mensen beter het verband tussen hun eigen leven en de politiek van alle dag gaan zien.
Ik zei zoeven: dat hier speciaal een belangrijke taak ligt voor D'66. Welnu, die taak is het opheffen van do kortsluiting tussen do mens en de politiek. Dit geluid hoort U niet voor het eerst. We gaan n.l. door op de weg die wij in 1966 zijn opgegaan.
Ik vrijs U er op dat de politieke vernieuwing die in 1966 al zo nodig leek - nu nog meer nodig is geworden. En dit niet alleen omdat de mensen niet meer geloven in de oude opstellingen.

Nee, minstens zo "belangrijk is dat de ingewikkelde maatschappij van morgen vraagt om andere organisatievormen, andere structuren,waarin de besluitvorming zo aantrekkelijk en duidelijk is geregeld dat de individuele mens daarbij inderdaad actief wordt betrokken.

Vormen dus die het mogelijk maken dat het politieke individu duidelijk verantwoordelijkheid géeft(en dus niet thuis blijft zitten) maar ook duidelijk verantwoordelijkheid néémt.
Vertaald in niet alleen zalig makende D'66 keuze: de gekozen Minister- President, het districtenstelsel, de democratie op de universiteit en in de bedrijven.

Ik mag aannemen dat U als congresgangers hier bent gekomen om een stuk van die verantwoordelijkheid waar te maken. Tenslotte begint de democratie dicht bij huis, in het eigen gezin, de school, en voor U als groep nu: in Uw eigen partij.
Maar voor D'66 gaat de verantwoordelijkheid verder dan het bestaan van een democratie binnenshuis, een democratie in de partij. We zijn nooit opgericht - en ik zeg dit maar aan sommigen onder ons als een vriendelijke wenk - we zijn nooit opgericht uitsluitend om een fraaie vertoning van interne partijdemocratie op het Nederlandse toneel ten beste te geven.
Ons doel reikt verder,
veel verder, verder ook dan de oude keus
tussen liberalisme en socialisme, of welke andere keus ook.
Er is in Nederland een werkelijke scheiding van de geesten aan de gang. Enerzijds zien we hen die zich afwenden en zich niet meer willen inspannen en daarom versloffen en versuffen in de welvaarts- - staat. Anderzijds zijn er de mensen - en laten we ons niets wijs maken - ze zitten in D’66, maar ook in andere partijen - anderzijds zei ik zijn er mensen die niet apathisch en hopeloos zijn geworden, integendeel: zij zien duidelijk de gevaren en de angsten van de technologische maatschappij, van de vervreemding, van het onzindelijk denken, van de armoede hier om de hoek en aan de andere kant van de aardbol, van de onmacht van het individu. Deze mensen zijn bereid daariets aan te doen.

Als het goed is, bent U daarvoor hier, om er iets aan te doen, d.w.z, om ieder voor zich en dan met z'n allen bij te dragen aan oplossingen van problemen waar wij vandaag en morgen, en Uw kinderen overmorgen, voor komen te staan. Laat ik dit wat meer toespitsen op de partijpolitieke situatie in ons land.
Wij hebben in 1966 deze partij opgericht om de democratie in nieuwe stijl dichter bij te

brengen. Dit is nog steeds onze eerste primaire taak.
Nu weet ik dat men ons steeds aan boord komt met de vraag of wij al dan niet in 1971 aan een regering deel zullen nemen.
Mij dunkt dat het antwoord op die vraag en wedervraag zou moeten zijn. De vraag n.l. welke mogelijkheden hebben we om ons doel- die vernieuwing - te bereiken als wij aan de regering deelnemen, en welke

mogelijkheden tot vernieuwing we hebben als we dit niet doen,en in de zgn. oppositie gaan of blijven.

5.

De droge simpele vraag ; wilt U regeringsverantwoordelijkheid dragen is een onzindelijke vraag, eenvoudig omdat eerst en vooral zou moeten komen vast te staan wat die regering voor program zou hebben en wie bereid zijn dit program ten uitvoer te leggen. Over die program en over een of meer mogelijke partners zullen we ons inieder geval voor do volgende verkiezingen uitspreken, en ik leg er de nadruk op dat wij die belofte gestand zullen dóen met uitsluitend in ons achterhoofd de gedachte; wat brengt ons, d.w.z. de mondige Nederlandse burgers, dichter bij de vernieuwing, wat voert ons het snelst naar het doel.

Bestaat er bij de andere partijen veel uitzicht op vernieuwing? .
Ik weet wel dat er in vele partijen nogal wat mensen zijn die er hard over bezig zijn. Maar de partijen zelf hebben tot nu toe de vernieuwing van de besluitvorming nog maar als randverschijnsel in de praktijk gebracht. Maar laten we wel zijn: wij hebben het monopolie niet.
Werkelijke vernieuwing betekent al meteen dat eij moeten zoeken naar tot nu toe ongebruikte kanalen van communicatie. Vandaar onze voortdurende wil om naar anderen te luisteren, mer hen te praten, van hen te leren, vandaar ook onze vaste wil om door te gaan nat het gesprok met de burger, met het gesprek aan de basis.

Deze hele visie op de politieke vernieuwing is de draad die door al onze

programmapunten heen loopt. Dit is ook de draad die loopt door onze methode, n.l. het betrekken van zoveel mogelijk mensen bij de landelijke en partijpolitieke besluitvorming. Op deze manier werken wij toe naar een duidelijk eisenpakket dat als onze bijdrage is te beschouwen aan een programma van vernieuwing, regeringsprogram of geen regeringsprogram.
Zeker nu D'66 in een half jaar tijd van 4000 leden op 7000 leden is gekomen, blijft het nuttig onze uitgangspunten nog verder uit te werken en in de praktijk to brengen. Op deze manier ook kunnen we blijven fungeren als een aandrijfmotor in de Nederlandse politiek. Vandaar ook de verdere uitbouw van ons program., vandaar de ondernemirng van ons beleidsplan, vandaar ons meedoen aan verkiezingen, ook voor de Staten, ook voor de gemeenteraden.
Denkt U niet dat dit tot niets leidt. Integendeel. Ons korte verleden bewijst dit. Ik zal hier niet omstandig over uitweiden, maar zou er een staatsrechtcommissie zijn gekomen voor de herziening van de grondwet zonder D’66, zou - en dit gaat nu over de kleine democratie- zou de Pv.d.A. ook gekomen zijn tot het voorstel van een gekozen burgemeester zonder D'66, zou - ik zou zo nog veel meer onderwerpen kunnen noemen. Maar er is nog veel te doen.

We staan nu voor een nieuwe krachtproef. En ik zeg U dat wij die krachtproef niet ondergaan om te laten zien hoe sterk D'66 nu wel is, of om te laten zien in hoeverre opiniepeilers al dan niet juist zijn geweest. Nee: die krachtproef betekent alleen; hoe sterk blijkt straks; bij de gemeenteraadsverkiezingen, de werkelijke wil tot vernieuwing bij ons en bij de kiezers.
Die krachtproef gaat ieder die vernieuwing wil aan; ze gaat U aan.